

TELEGRAFULU ROMANU.

Telegrafulu ese de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenumeratiunea se face în Săbiu la expeditorul foiei pe afară la c. r. poste cu bani găta prin scrisori francate, adresate către expeditorul. Prețulu pnenumeratiunei pentru Săbiu este pe anu 7 fl. v. a. car pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

N^{ru} 104. ANULU XX.

Săbiu, in 30 Decembre 1872. (11 Ian. 1873.)

tru celelalte părți ale Transilvaniei pentru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. iera pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și țeri s'rine pe anu 12 1/2 anu 6 fl. Insetatele se platescu pentru întâia ora cu 7 cr. sirulu, pentru a două ora cu 5 1/2 cr. și pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Invitare de prenumeratiune la

„Telegrafulu Romanu“

Cu inceputulu anului 1873, se deschide prin acelu'a prenumeratiune nouă la acelu'a foia.

„Telegrafulu Romanu“, va ești că și până acum de două ori pe săptămână Joi și Duminică. — Prețulu abonamentulu pre anulu întregu e :

Pentru Săbiu 7 fl. pe 1/2 de anu 3 fl. 50 xr., pe 1/4 anu 1 fl. 75 xr. v. a.

Pentru Trani'a și Monarchi'a austro-ungurésca pe anu 8 fl. pe 1/2 anu 4 fl. pe 1/4 anu 2 fl. v. a.

Pentru Romani'a și strainatate, pe anu 12 fl., pe 1/2 anu 6 fl., pe 1/4 anu 3 fl. v. a.

DD. abonanti suntu rugati a nu întârziă cu trimiterea prenumeratiunilor.

Adresele ne rugăm a se scrie curatu, și in locu de epistole de prenumeratiune recomandăm on. publ. avisurile postale, (Posta-Utalyany. — Post-Anweisung.) că împreunate cu spese mai puțin și că mai sigure pentru înaintarea banilor de prenumeratiune la

Editor'a „Telegrafulu Romanu“
in Săbiu.

Cu numerulu acest'a încheiăm anulu alu XX. pentru că sa începem cu anulu in care vomu intră anulu alu XXI alu diurnalulu nostru. Că sa mai deregem și sa mai înfrumetăm program'a diurnalulu nostru, dupa cum vedem ca e pe aiurea obiceiulu, noi credem ca nu e de lipsa. Cine a celitu cu atentiune cele scrise in tinsulu, deca voiesce, pôte ști ce programa are ; cine nu scie, deschida colonele sele din trecutu, pentru ca ele suntu in potestate și la dispusitiunea publiculu și convinga-se, deca program'a noastră a fostu și este natiunale, deca a avutu ea mai puțină s'eu mai multa grigie de interesele natiunali, deca au urmaritu ea cu sinceritate și consecuentia fericierea poporulu romanu.

Este adevratu ca o astfelu de programa cum e a noastră este cea mai onerósă. Ea nu permite frazele de parada, sub care sa se p'ota ascunde veninulu nimicirii intereselor ce apară, și de aceea, precum amu pututu vedé in trecutulu mai recentu, nici nu procura la momentu o s'anele multimei ; vine inse tempulu mai târziu, cându convingerea cea adevrată, spriginita de fapte, face adevurul și dreptate in vederate și acest'a s'eu spre bucuri'a s'eu spre intristarea generală, precum adeca a fostu primita s'eu despretiuita îndigitarea unei desvoltări ratiunale a unei programe de diurnalu.

Premiindu cele de mai susu noi desprețenut'a noastră n'avem nimic'a de disu, decâtu ca vomu procede pre cararea pre care amu procesu și până acum.

Sperăm ca anulu in care vomu intră preste două trei zile va oferí unu materialu diurn-

nalisticu și mai fecundu din caus'a sinodulu ce se va tiené in primavér'a venitoră și a congresulu care se va tiené in tomn'a venitoră.

Săbiu 28 Decembre.

Scirile mai însemnate din lomea cea mare politica au ajunsu a fi mai rari că de alte dăti. Diurnalistic'a se ocupa, in mare parte a ei, și astadi cu alocutiunea papei și cu descoperirile franceze.

In legatura cu ceste din urma se respandise faim'a, ca contele de B e u s t va trebui sa se retraga și dela postulu seu de ambasadoru din Londonu, dara acest'a se vede acum din „Wiener Abendpost“, ca a fostu in adeveru numai o faima g'ola.

Intre Serbi'a și Turci'a s'au escato diferentie din cestiunea drumulu de feru. „N. Fr. Presse“, carea nu ne da totu-déun'a și garantia despre adevurul sciriloru sele, spune ca Serbi'a arméza, cu alte cuvinte, ca Serbi'a are de cugetu a deslegá cestiuni de drumu de feru cu arm'a in mâna.

Dupa cum voru vedé cetitorii in cele ce reproducem in altu locu din „Tribun'a“ din Berlinu, Thiers presedintele republicei, e unu diplomatu care imitáza multu papismulu. Cu tóte aceste, anulu nou, dupa calendariulu gregorianu, se pare a fi adusu o schimbare in natur'a diplomatiei sele. Inviatiunea ce a datu guvernulu seu comandai unei năi franceze ce se află in apropiarea Romei : sa gratuleze papei și guvernulu italianu a causatu retragerea ambasadorelui Bourgoing dela curtea papei. Urmatoriulu lui Bourgoing, Courcelles se dice, ca a rostitu cuvinte inaintea lui Antonelli, a cardinalulu, încátu chiaritatea tienutei lu Thiers fatia cu Vaticanulu numai lasa nimic'a de doritu. Courcelles a datu curiei sa intieléga, ca Franci'a nu voiesce cá tocm'a acum sa se strice cu Itali'a, ci din contra, și ca curi'a sa nu mai cugete la restabilirea puterei lumesci a papei, căci acelu'a s'a finitu pentru totu-déun'a.

Carliti in Spani'a inca nu suntu esterminati. Clironomulu rusescu a fostu reu bolnavu. Acum merge spre bine.

Din Chislehurst vine scirea, ca N a p o l e o n u III a muritu in 9 Ian. c. n.

Cetim in „la Gazette des étrangers“ dela 1 Ianuariu 1873 :

In privinti'a sgometeloru privitoru la drumurile de feru din Luxemburgu, „le Bien public“ din Brussel'a dice :

„Credem ca suntemu detri a invitá pre guvernulu sa bage bine de séma. Liniele Luxemburgese suntu nisce drumuri strategice de o inalta importantia ; n'amu poté cătusi de puțină consimti cá ele sa fia ocupate, chiaru indirectu, de Prussi'a, f'ara a lipsi dela detoriile ce ne impune neutralitatea fatia cu Franci'a.“

F'ara indoieca ca „le Bien public“ are dreptate, in sa d. de Bismark va ști sa-i probeze ca forti'a priméza dreptulu.

Guvernulu elenu disolvandu camer'a pentru cestiunea minelor dela Laurium, acestu actu e consideratu cá o isbire a constitutiunei, cá unu pasu către guvernulu personale. Dni Bulgaris și Comunduros au tienutu consiliu spre a-si regulá in modu definitivu conduita loru in fati'a acestei loviru de statu parlamentare.

Afaceri confessionnali.

Iera avem dinainte-ne o afacere, carea s'aru tiené de alti seculi, dara numai de alu nostru no, o afacere de proselitismu. Noi scim ca „Federatiunea“ și „Gaz. Transilvaniei“ iera ne va luá in

nume de reu, căci primim corespndinti'a de mai la vale, dara afara de impregiurarea, ca noi nu avem sa ne orientámu nici dupa gustulu unei'a, nici dupa gustulu celei-lalte, mai vine impregiurarea, ca deca densele au obligamente de a nu vatemá „Si'a unire“, carea este unu clientu fragedu alu ultramontanismulu, apoi noi avem obligamentulu sacru de a radica vocea totu-déun'a de câte ori vedem amenintiate i n t e r e s e l e n a t i o n a l i. Este dreptu ca noi nu strigámu cá fari-seulu ca amu aparatu de două ori pe săptămână „autonomi'a“ Transilvaniei, dara este de alta parte iera dreptu, ca noi amu strigatu de atăti ani și amu admoniatu pro romani din Transilvani'a sa nu se prinda in latiuulu s'eu sa nu se înglode in nomolulu in care au caditu amagiti de vocile „Federatiunei“ și „Gazetei“.

In fati'a celoru petrecute, simtiendu ca implinim o detorintia. facem sa urmeze corespndinti'a cu observările adause din parte-ne.

H u n e d ó r a , 24 Decembre 1872.

Mai suntu óre și astadi naivi de acei'a, cari iau de nimicuri agresiunile ce suntemu osenditi a le suferi din partea proselitismulu ultramontanu ? Deca cum-va mai suntu, credu ca casulu ce-lu voiu enará acum va alungá ilusiunile din capulu ori cărui romanu întregu și nevatematu de coruptiunea epidemiei moderne adeca a proselitismulu. Casulu ce-lu voiu enará va áretá ca cele scrise de corespndintele din țeri'a Bârsei suntu numai o palida și fórté modesta descriere a impregiurárilor noastre cu ultramontani ; cu tóte ca Ddiu sa-i tienă condeinlu, pentru ca avurámu mangaierea a vedé, ca in fine totu se afla ómeni, cari nu trecu cu vederea calamitátele, f'ara de care noi amu poté fi, deca nu aru fi între romani atăti'a, de acei'a ce se indesa a tiené și ei cu mân'a de cód'a papistiloru !

Sa vinu ad rem. In comun'a Salasiulu de susu din Valea Hatiegului, mai demultu tempu, nisce máni nevedute au atiatu neintielegeri între populu gr. or. de acolo și între preotulu gr. or. alu aceleia-si comune. Protopresbiterulu gr. or. din Hatiegu Ioanu Ratiu a încercatu in mai multe rânduri a complaná diferentiele escate. Inse la inceputu pareau in desiertu tóte încercările pentru ca abiá erá comun'a liniscita și iera isbucneau neintielegerile. In fine inse totusi s'au mulcomitu ómenii și credeam ca pacea și liniscea s'au asediatu in Salasiulu de susu : preotulu de pricina n'a mai fostu conturbatu in servitiile sele nici in biserică, nici afara de biserică, cu unu cuventu domniá armoni'a cea mai buna între elu și poporu.

Cá din seninu vine scirea, ca ordinariatul gr. cat. din Logosin aru fi reclamatu dela ministeriulu reg. ung. de culte și instructiunea publica pre cei ce aveau diferentie cu parochulu loru cá pre u n i t i c u b i s e r i c ' a p a p i s t a și pre lângă acesti'a și o biserică din cele două ale gr. orientiloru, cu tóte ca unitii au un'a inca prea spatiósă pentru numerulu capeteloru loru.

Ce e mai multu și mai momentosu in afacerea acelu'a, este, ca ministeriulu reg. ung. ordina o comisiune mixta și pre cátu suntemu informati, cu total'a ignorare a Consistoriulu gr. or. respectivu in unu modu cu totulu totu unilateralu.

Suntemu curiosi a ști rezultatulu comisiunei acesteia, deca ea se va realisa vr'odata, căci nu credem ca autoritátele noastre bisericesci voru suferi o astfelu de insulta, intocm'a cá pre tempulu persecutiuniloru celoru de tristă memoria.

Lucrarile precum vedem devinu totu mai interesante și cei cari bucina cu buc'a plina liberalismulu și indiferentismulu religiosu și cari striga pre tóte tonurile sa ne radicámu preste diferentiele confessionnali, — le atitia totu mai tare. Óre putévomu și noi esclamá fatia cu aceste fapte mangite ale partiei uniate : Dabis Deus his quoque finem,

séu ne va ajunge pre noi finea noastră deodată cu finea infestatiunilor acestora ruinate.

Unu indiferent de mai înainte.

Nóue ne vinu sciri mai din multe părți ale archidiecesei, cari arata ca se simte o miscare extraordinaria in toate părțile unde se afla cât de puțin români gr. catolici, carea sémene cu începerea unei lupte nóue pentru înmulțirea credincioșilor catolici-apusenii. Cumca cutremurul acest'a nu vine numai din Blasiu séu Lugosiu se vede și din cele publicate de unadi in „Egyházi Kézl.“ și reproduse și de noi, și apoi din alocutiunea papei, carea a facutu șgomotu asiá de mare in diuaristic'a européna. Papismulu in lupt'a sea contr'a libertății are lipsa de terenu. Unde și cum sa-lu castige, de acest'a nu intréba elu nici odata.

In astfelu de impregiurări serióse, pentru ca serióse sunt, pentru ca ele cuprindu in sine o epoca, carea va decide intre libertatea spirituale și jugulu intunerecului, atragemu atentiunea, acelei părți din inteliginti'a nationale, ce inca nu s'a vendutu ultramontanismulu, asupr'a turburárilor ce se pregatescu, cá sa le infrenámu și sa le tienemu in limitele ce li se cuvine și sa nu inondeze natiunea cu o catastrofa mai rea cá cea dela 1700.

Cá sa nu créda cine-va cá noi vedemu și unde e albu, negru, vomu reproduce ceea ce se scrie in „Tribun'a“ din Berlinu, unde ómenii sunt in pusetiune de a vedé și mai limpede lucrurile decum le vedemu noi in provincie. Iesuitismulu se ápuca de puterniciu dălei spre a dá peptu cu ei și a castigá terenu, și apoi ei sa nu faca incercări acolo, unde naivitatea, simplitatea și obscurantismulu pregatescu instrumentele pentru lucrarea lor.

Eata ce dice „Tribun'a“ din Berlinu despre iesuiti :

„D. de Bismark a crediutu cu naivitate cá dreptulu și forti'a sea i voru fi de ajunsu spre a se luptá in contr'a iesuitilor : pentru momentu inse d. de Bismark nu mai e presiedinte alu consiliulu de ministri din Prussia, pâna cându va fi ce-va și mai putienu.

„D. Thiers e mai finu. D. Thiers, liberulu cugetatoriu, se pléca pâna josu inaintea clerulu și cu toate acestea aru avea celu mai largu câmpu de bătăia. Spera sa invinga pre clericali prin violența, și in adeveru ca ore mai totu atât'a violența cá și unu popa (cat.). Dara și d. Thiers se insiéla. In contr'a clericalilor nu e decâtu unu midilocu de aperiare, resbelulu pre fatia, sustienutu de fatia intregi lumi și silindu pre toti ómenii de onóre a se pronunția pentru o partida. Numai luptandu astfelu, și luptandu in acela-si tempu in tota Europ'a, iesuitismulu va puté fi resturnatu, iesuitismulu care-si atribue o dominiune infabibile asupr'a sufletelor și asupr'a corporilor.

„Gazeta Transilvaniei“ in revist'a din nr. 100 ne spune lucruri de totu frumóse, cari ne aducu aminte de dis'a : vai nóue ca puneti sarcini pre umerii ómenilor pre cari voi nici cu degetulu nu le atingeti, De aceea toate câte voru dice nóue sa faceti, faceti, iera ceea ce facu ei sa nu faceti. — Eata ce dice „Gaz. Tr.“ :

„Invetiaturile Mantuitorulu sunt invetiaturile fericirei popóreloru. Christosu ne invétia sa ne iubim, sa ne ajutam, sa ne luminam unulu pre altulu, elu ne spune, ca suntemu toti frati și cá frati trebuie sa fimu liberi și egali intre noi. Cei ce déra iubescu pre frati ajutama pre cei urmariti și seraci, luminéza pre cei lipsiti de cunoscintia, cei ce se lupta pentru libertatea și egalitate in lume implinescu și urméza preceptelor lui Christosu și suntu fi sei adeverati, iera acei'a cari lucra numai in folosulu lor propriu, cari urescu, seducu și desbinu pre frati, cari se conjura in contr'a libertății popóreloru, le apasa și subjuga : acei'a nu suntu crestini adeverati, suntu mai rei cá pagánii, cáci sub masc'a crestinismulu insiéla lumea, calca in pecióre totu ce e dreptu și sântu.

Dara vai celor'a dela cari vine reulu și zizani'a in lume, cáci Christosu a invetiatu și recomandat iubirea și concordia, și in acestu semnu lomei lumin'a cunoscintei și a binelui a resaritu !“ —

Gur'a peccatosulu adeveru graiesce !

Români și sasii.*)

S a b i i u in Decembre

In nrulu 2962 din 21 Nov. „N. Fr. Presse“ (diurnalulu egemonistilor din Cislaitani'a) intr'o coresp. din Pest'a in fói'a de diminița in contr'a

*Acest'a este articolulu din „Reform“ care l'amu promisú și publiculu nostru in nr. 102; traducerea este a „Gazetei Tr.“ R.

locuitorilor români in genere și in specie a celor din fundulu reg. — pre nedreptu numitu pamentu sasescu — pre lângá o scandalósa intortocare de fapte și falsificarea cea mai cutediátore a istoriei, se cuprindu astu-feliu de incriminári și calumnii, încátu in interesulu adeverulu nu le potemu lasá fára responsu ; și ne tienemu de cea mai sacra obligamente a deculá aceste incriminári nefundate. Amu recursu la „generositate redactiunei l. „N. fr. Pr.“ rogându-o a ne dá locu de aperiare in colónele, unde furámu atacati. Inse indesiertu, cáci sub pretestulu, ca refruntarile nóstre (dovedite cu documente oficiali) suntu de cuprinsu necalificatu și intentionédia a duce in retacire opiniunea publica, ni se denegá cererea. De aci róga pre redactiunea „Reformei“, cá sa priméscá acest'a refruntare in colónele diurnalulu seu, dupa ce „Press'a“ alu cárei corespondinte elu va fi avutu tendinti'a a insiéla opiniunea publica, le a denegatu acest'a. De aci urmédia asiá :

„Inainte de toate respingemu cu indignatiune dela noi scandalósele prepuse, cá cum poporulu românulu alu Ardélulu aru fi fii mai puțin fideli patriei și monarchiei și civi mai puțin gat'a la sacrificia decâtu „sasii.“ Istoria impártiale a patriei nóstre a scrisu pre paginile sele, cumca românii transilvani atâtu sub principii de mai nainte câtu și sub acum gloriosu dominant'a dinastia si-au versatu sângele pentru tronulu și patria in resbele nenumerate, cu toate ca pentru acest'a fidelitate și resemnatiune de regula s'au premiatu altii, pentru cari si-au versatu sângele, și preste acest'a s'au folositu acestu sacrificiu numai, cá sa-i apese politicescu și din punctulu de vedere alu culturai. E adeveru, ca românii nu se potu fali cu o cultura atâtu de inaintata (cá sasii) pentruca tocm'a medilócele, ce ducu la acest'a cultura, de comunu li se subtragea și denegá de ei. Nici ca e asiá demultu acelu trecut, cându maestrulu sasu nu-i érá iertatu a primí invetiacei de românulu, numai pentru cá nu cum-va sa iésa, pentru tota lumea, vre-unu profesionistu românulu, și cându P. O. universitate a natiunei sasesci in 1793 a amblatu la pragurile imperatulu Iosifu II, cu rogare, de principiu totu atâtu de liberalu, cá convicțiunea introdusa sa se curme și ori-ce locuitori nesasi sa se eschida dela indreptarea de a-si cástigá ori ce felulu de proprietate.

Déca corespondintele resp. din Pest'a se incumeta a afirmá, ca in fundulu regiu n'au fostu decâtu numai românii servitori și caratori de apa, 'lu indrumámu simplementu la privilegiulu Andrianu din 1224 și la documentulu regelui Ladislau din 1453, pre care si insisi sasii le producu cá titlu de dreptu, și care marturisescu, ca incorporarea dominiulu Talmaciulu din comitatulu Alb'a-Superióre in teritoriulu celor 7 judetie se facu in acelu scopu, „cá marginele tiei de lângá strimtur'a Tornului-rosiu sa se póta mai securu aperiá prin românii locuitori in tieniturile confinari.“

Testulu documentulu mai dice, ca toate urbile și locurile ingremiate sa se bucuru de toate acele drepturi și privilegia, de cari s'au bucuratu și le-au eserocitatu din timpurile vechi pâna acum urbile, satele și maieristele pre teritoriulu VII judetie („et praefata castra, turris, villa“) Indrumámu mai incolo pre domnulu corespondinte la noti'a aceea forte nimerita, cumca pre pamentulu sasescu séu mai bine, in fundulu regiu, nici odata n'a esistatu urbariu, din care logic'a consecintia e, ca acei'a n'au potutu fi iobagi, deci nici iobagi românii, și asiá locuitorii de limb'a romána ai fundulu regiu dupa dreptu si lege tocm'a asiá au trebuitu sa fia cetățieni liberi, cá și sasii. Cumca ore consideratu-s'au intru adeveru asiá, și cu deosebire, unde e vorb'a de dare de bani și de sânge, acest'a sa ilustréza intre altele de acea impregiurare, ca sum'a de 100,000 fl. a trebuitu sa se adune pre calea inscrierei spre a se inarendá dominiulu Fagarasiulu pre 99 de ani dela regin'a Maria Teresi'a, și tota sum'a s'a esecutatu (incassatu) atâtu dela palaturile sasesci, câtu și dela cea mai din urma coliba românéscá, și asiá — considerându ca inca de atunci locuiau in fundulu regiu cu multu mai multi români decâtu sasii — cáscigarea dominiulu nationalu Fagarasiulu se póte multami in cea mai mare parte ajutorării románilor. Déca n'aru fi asiá, atunci pontulu 10 din ordinationea aulica din anulu 1791 sub nr. 5803, prin care din partea imperatulu Iosifu II., care de securu a fostu de sentiente nemtiesci și n'a avutu intentiunea de a apesá cultur'a germána, li se restitui (sasiloru) bunulu asiá numitu sasescu nationale, care fusese incameratu din caus'a „nefidelei administra-

tiuni“, și modulu de administrare alu venitulu acestui fondu s'a determinatu cu strictetia, aceea ordinatione numai și numai de dragulu románilor, de securu neprotegiati de principe, n'aru conti-né aceea decisiune categorica, ca „partea restante dupa plătirea speselor pentru administrarea veniteloru și dupa dăpurarea imprumutelor cercuali sa se foloséscá spre radicare și repararea bisericiloru și a scóleloru atâtu in comune sasesci câtu și românesci etc.“ („ut proventus et erigendas vel restaurandas scholas etc.“)

Și unde faptele vorbescu atâtu de tare, acolo ei incusa pre românii fundulu regiu, ca esti'a aru fi avutu de cugetu a rapí banulu sasescu (dara in adeveru cine l'a rapitu ? Not'a R.) Pentru ce ? — Pentru ca sasii, folosindu-se cu inietire de turburările din anulu 1850, pre cându deregatoriile sub starea de asediú nu cunoscea natur'a acestui bonu, pre care chiaru dupa decisiunea universității sasesci nationali dato 17 Maiu, o numimu proprietate comuna a celor 11 cercuri istorice din fundulu regiu, fára de deosebire de natiune ori confessiune, pentru ca sasii in confusiunea 1850, asiá dicendu, câtu te intorci intr'unu pecioru, prefacura acestu bonu din unulu, ce érá comunu, intr'unu bonu confessiunale (evang.) și in modulu acestu peccatosu pre lângá scribarea pre facia a dreptulu se folosira de acestu bonu neconfessiunale singuru numai și eschisivu spre dotarea scóleloru lor confessionali. Deci dara, déca românii și cei-lalti locuitori nesasi din fundulu regiu staruiescu serioșu, cá și scólele lor sa sporéscá, dupa cum pretinde stadiulu culturai de astadi și déca pentru aceea le arunca in facia post'a la rapire, e o calumnia, aceea, care se deóchia pre sine insasi, o incusa, care tocm'a cade pre sasi și nici decâtu pre românii din fundulu regiu. De altmentrea, cumca sasii adese-ori și cu deosebire cu ocasiunea bataliei francesc la inceputulu secululu alu XIX si-au doveditu in modu laudabilu lealitatea și alipirea-si cátra tronulu, ce pre atunci érá forte periclitatu : e fapta cunoscuta. Asiá d. e. in anulu 1806 au pusu natiunea saséscá 2000 de ómeni pre pecióre spre înmulțirea poltiei civile permanente cu laudabila promptitudine la sacrificiu și cu o cale au instituitu și o ceta insurrectionale sub nume de „prim'a trupa de voluntari sasi“; curendu dupa aceea inse in 1809 alt'a asemenea a dóu'a-óra și preste acest'a și o trupa de calareti, toate aceste din spesele sele.

Cumca inse acest'a dare importanta de bani și sânge nu o au acoperitu numai sasii singuri, ci in cea mai mare parte românii din fundulu regiu, se vede destulu de chiaru din urmatoriulu conspectu respectivu :

Materiale necesare de alimentatiune și de ajutoriu atâtu pentru contingentulu manentu de poltia radicata in 1806, câtu și pentru trup'a voluntarilor sasi s'a culesu in natura și in bani cu părți egali dela toate jurisdicțiunile ; și la scaunulu Mercurui s'au inolatu :

a) la poltia civile permanente 61 români și 10 sasii.

b) la prim'a trupa saséscá 98 români și 29 sasii. — Și, ca românii din fundulu regiu, numiti de dlu corespondinte din Pest'a servitori și portatori de apa, la a dóu'a trupa saséscá de voluntari au reprezentata ei celea mai mari procente, se vede din unu cerculariu alu comesulu sasescu de atunci br. Bruckenthal, adresatu jurisdicțiuniloru, (1809 Maiu 14 Nr. 550), in care cu deosebire se pune accentu pre impregiurarea : ca „de ore-ce sasii pretutindenea arata pucina aplecare cátra ea (arm'a) și pre lângá aceea se totu rarescu la numeru : voluntarii sa se inroleze din mass'a romániloru, cáci ei și asiá se primescu sub flamur'a saséscá.

Pentru sacrificiulu aici memoratu, adusu de români cu bani și sânge, s'a datu multiamita in anii 1807 și 1831 prin unu autografu imperatescu — sasiloru, numai sasiloru.

Cumca românii pretindu mai multu dreptu decâtu sasii e o fectiune ridicula, ei — și acest'a ori ce omu nepartiale și prudente nu le o va luá in nume de reu — nu voiescu alt'a, decâtu numai drepturi politice egali, fára de a voi sa periclitaze esistinti'a statulu, séu tocm'a a formá statulu in statu, prin unu municipiu cu capu de U și care totu-si va sa se védia cu unu capu, spre ce aru staruí universitatea nationale saséscá.

Ca românii intrecu pre sasii cu numerulu de siguru insisi românii nu au ce face decâtu póte ca dóra caus'a acestei impregiurări diace in sistem'a de

doi copii a sasilor, si cea ce se atinge de referintele de possessiune, s'aru poté informá mai bine d. cor. despre cincimea sea, deca privea mai afundu in conspectulu respectivu despre somele de dare, cari le platescu pre anu pre sém'a statului nu sen-guratecii, ci toti sasiu fundului regiu pre de o parte, si de alta parte románii.

Förte nenimerita este provocarea cor. la ordinationile lui Wenkheim, pentru ca tocm'a acelei ordinationi multiamescu sasiu, ca d. e. in adunanti'a scaunale a Sabiului in — care scaunu (—) locuiescu 86,917 capete, dintre carii numai 25,126 suntu sasi — forméza majoritatea, pentru ca tocm'a in urm'a ordinationei acesteia alui Wenkheim cetatea dupa impreunarea ei contr'a naturale cu comunele rurale e indreptatita a alege jumetate din reprezentanti la adunantia. Totu acestu casu are valóre si pentru districtulu Brasiovlui, si totu-si dicu, ca románii suntu cei'a cari prin instructionile lui Wenkheim cele förte intiepte impartesindu sa dea avantajuri, totu mereu voiescu a ocupá mai multu terenu.

O logica cá ast'a arare-ori se póte audí in viétia, si cu atátu mai pucinu a se cetí intr'o fóia.

Deca inse corespondintele din „Neue fr. Presse“ prin apesarea instructiunilor lui Wenkheim are de cugetu a ne aretá, ca comunele din scaunele filiali alu Talmaciului si Selistei s'au indrumato la scaunulu Sabiului si politicescu si administrative, de care s'au tienutu inca din seculi, si comunele dominiului Branului la districtulu Brasiovlui, de unde as-mene din seculi se administréza politicescu pâna astadi, pâna cându diet'a aru ordiná o împártire administrativa mai corespundiatória, atunci a doveditu corespondintele o ignorantia démna de compátimire, cu privire la celu mai de aprópe trecutulu fundului regiu. Pentru ca cându in anulu 1864 s'au ascernutu din partea regimului de atunci, amicu sasilor, la diet'a provinciale din Sabiu o ordinatione, prin carea aru fi sa se faca o împártire noua administrativa in M. principatu Transilvani'a, corifeii sasesci cu dlu superintendentulu actualu Teutsch in frunte au fostu acei'a, cari nu numai s'au multiamitu cu aceea, cá comunele supra-memorate sa se tienu de autoritátile Sabiiane, ci au mai ascernutu si o decisiune a minoritátiei datata din 9 Oct. 1864, prin care postescu cá sa se ingremieze jurisdicțiunei Sabiiane si 10 comune din comitatulu Clusului si alu Dobáceli si pre deasupra si Regnulu sasescu din comitatulu Turdei. Si de aci se vede, ca prin instructiunea lui Wenkheim s'au implinitu o pofta fierbinte a sasilor, manifestata inca cu 8 ani mai înainte de aceea, comunele Talmaciului si ale Selistei, precum au fostu anesatu si dominiulu Branului la municipiulu Sabiului, (pamentu sasescu).

Aceea dorintia a corespondintelui, cá, abaten-du se dela legea municipale si comunale, sa se sustiena si pre venitoriu censulu horopsitoriu alu románului cu scopu, cá románii si pre viitoriu sa se póta apesá atátu in jurisdicțiune (municipiu) cátu si in comuna, — e cu multu mai monstruósa in golatatea naivitátiei sele, decâtu sa fia démna, cá omu cu cugetu dreptu si tmanu sa o mai refrunte.

Este intru adeveru o specia de cinismu, care sternesce grétia, care inse n'are dreptu de a pretinde, cá sa ne ocupáma mai multu cu ea.

() In casu de asiá simplemente paremu (respingemu) o cutediare cá acést'a, care plesnescu in faci'a principiului libertátiei si concedemu judecat'a asupr'a estui lucru opiniunei publice celei sanetóse.

Asiá e, románii comitu acelu pecatu de statu, ca nu ceru dreptu separatu municipalu si comunalu statutaru pentru fundulu regiu, ci sa multiamescu cu aceea, cá sa se estinda legea generale municipale si comunale si asupr'a fundului regiu.

Deca legea generale are scaderi — nici ca se néga — sa se indrepte — inse nu postescu, ca sa tracteze cu ei mai bine, decâtu se tratéza cu altu ver-care cive alu statului, cá fundulu regiu sa se faca teatru de experiméte promovátore de dorintie separatistice municipale si comunali nationali. Deca prin dorintia acést'a a lor voiescu románii sa faca statu in statu, pregátésca-se, cá sa auda cele mai aspre judecáti, asupr'a astoru felu de dorintie separatistice.

x, y. z.“

O r e s t i a in 24 Decembre 1872.

(Alegerea de deputatu a lui Vodianeru, si repararea turnului bisericeii greco-orientala !)

Diaruifu „Kelet“ se ocupa de multe-ori cu afacerile orasielului nostru. Asiá si in Nr. 271

aduce o corespondintia dto 22 Novembre a. c. subscrisa de unu nume mistificatu „Szászvárosi“ in care cu deosebire plánge ratacirile si gresielile ungariloru ca au alesu de deputatu dietalu pre jidanulu Vodianeru; aduce inainte ca in ce sperantie frumóse basate pre promissiuni góle, se legan'au Orasthienii (unguri) inainte de alegere, si acum din multe promissiuni ca va dá pentru casin'a ungarésca de ici 12,000 fl. pre 12 ani fára interese etc. nu se implinescu asiá dicendu nimicu; si uniculu meritu care si-lu atribuie Vodianeru cu infiuntarea casei de pastrare, nu e a lui, ci a altoru ómeni banosi Brül et comp.

Intr'altel' dte corespondintele „Szászvárosi“ ca Vodianeru nefiindu siguru despre aceea ca románi luá-voru parte activa la alegeri ori voru fi passivi a trebuitu sa cáscige pre fruntasii (főbjeit) románi pentru caus'a dreptá, si i-a si succesu, in urm'a cárei acum'a biserica romána e frumósa pre din afara.

Acést'a espressionu tendentiósa nu se póte intielege altmintrelea decâtu ca reparándu-se turnulu bisericeii gr. or. tocm'a in anulu acést'a, acést'a reparatura s'a facutu cu banii lui Vodianeru. Comitetulu parochialu a bisericeii gr. or. de aici a cárei presiedinte e subscrisulu, respinge cu indignatiune ori-ce presupunere ca reperarea turnului bisericeii nóstre aru stá in ce-va legatura cu alegerea de deputatu dietalu alui Vodianeru, séu ca biserica nóstra aru fi primitu vre-unu croceriu din banii ce i-a împártitu intr'o parte si intr'alt'a spre a-si cáscigá mandatulu de ablegatu.

Fiindu ca ungarii cari se vedu amaru insielati in acceptárele loru ne suspicioneza si credu ca turnulu bisericeii nóstre nu s'aru fi potutu repará deca nu aru fi tramisu Iehov'a pre fiulu lui Israelu Vodianeru cá sa ajute poporulu din Oresthia, ne vedemu constrinsi a aretá onoratulu publicu întâiu operatiunea finantiala prin care s'a reparatu turnulu — care de altmintrelea nu va fi de mare interesu — si a dóu'a unele date despre alegerea de deputatu a istetiului Vodianeru.

1. Voru fi trei ani de díle de cându mai in tóte siedintiele comitetului parochiale cându unu membru cându altulu facu aretare ca turnulu nostru se afla asiá intr'o stare rea incátu deca nu-lu vomu coperi din nou, mai tárdiu ne va constá mai multu, pentru ca plóua prin pleu, scándurile suntu tóte putrede si lemnulu celu tare inca va trebui sa se strice.

Nici unulu nu erá in contr'a reparárei, fára bani nu se póte repará.

In siedintia comitetului din 17 Octobru 1869 Nr 52 s'a desbatutu o operatiune finantiala prin care s'aru poté cáscigá bani, adeca cá sa se provóce crestini nostri a dá bisericeii bani imprutu dara fára interese, pâna atunci pâna cându va fi biserica in stare a plati.

Acestu conclusu s'a facutu canoscutu poporulu, care dupa obicei promite usioru si implinescu anevoia; vediendu-se comitetulu incátu-va siguru in privintia baniloru in 5 Maiu 1872 a incheiatu contractu cu maestrulu de cladiri Iosefu Richter ca pentru unu pretiu de 1000 fl. sa incepa repararea turnului in 1 Iuliu si pâna in 1 Augustu 1872 sa-lu dee gal'a, avendu densulu a dá totu materialulu de lemn, pleu, feru etc. si acum'a turnulu e gal'a.

Fiindu ca s'a decisu reparatur'a turnului, si s'a incheiatu contractu intr'unu tempu cându inca nime nu visá ca va veni unu Vodianeru sa fia alesulu Orasthieniloru urméza prea frescu ca repararea turnului nostru nu sta nici intr'o legatura cu alegerea lui Vodianeru.

Dupa ce va seí domnulu „Szászvárosi“ aceste, credu ca nu se va mai superá pre biserica nóstra ca e frumósa pentru ca banii, cari erá sa-i capete densulu si consortii densului, nu suntu in turnulu bisericeii nóstre.

2. Ce se atinge de alegerea lui Vodianeru aceea s'a intemplatu in modulu urmatoriu: Venindu Vodianeru la Oresthia s'a adresatu mai întâiu la matadorulu ungariloru de aici Dr. Danielu Leszai, acést'a la inceputu a fostu in contr'a lui Vodianeru, mai tárdiu inse s'a induplecatu nu scimu acum de poterea cuventului séu din alte motive? si intr'o conferint'a ungarésca a propusu alegerea lui Vodianeru.

O parte insemnata a fostu in contr'a acestui candidat, inse o parte din oponenti crediendu multeloru promissiuni ca Vodianeru i va pune in pecióre cu poterea baniloru sei, s'a invoitu; ceea-lalta parte si anume cei cu adeverata ambitiune nationala des-

gustati de o atare procedura, adeca ca drepturile politice, si anume unulu dintre cele mai momentóse drepturi, sa se venda pre bani, s'au retrasu, si asiá candidatulu lui Vodianeru s'a primitu, si acum e secretu publicu ca nu pentru alte merite a candidatulu, ci numai pentru dragutii de banistori. Dr. Leszai Danielu conducatoriulu ungariloru care éa medicu si-a cástigatu merite nedisputavere pentru poporatiunea Oresthie si cu deosebire cá omu politicu pentru ungaru a reposatu, acestu semnu de stima si reconoscintia l'a aretatu publiculu Oresthie la inmormentarea cea grandiósa la care a asistatu in unu numeru cum nu s'a mai pomenitu in orasielulu nostru. Cu inmormentarea densului s'au ingropatu si multe secrete din alegerea lui Vodianeru, sed de mortuis non nisi bene.

Dupa mórtea lui Leszai se vorbescu ca s'aru fi afluatu intre scrisorile densului o insemnare in care sta ca scól'a nóstra gr. or. aru fi primitu dela Vodianeru 2000 fl, iéra protopopulu nostru Nicolau Popovicu 3000 fl. acést'a o afirma unu barbatu betránu in a cáru cuventu nu este iertatu a dubitá, de óre-ce e probatu de omu cu distinsa onóre si incredere.

Comea Vodianeru aru fi cástigatu pre fruntasii romániloru si pentru aceea a remasu acést'a in passivitate, precum vorbescu corespondintele mascatu „Szászvárosi“, despre acést'a nu scimu mai multu decâtu ca domnulu protopopu Nicolau Popovicu cu ginerele d-lui domnulu Michaelu de Dobó a avutu visite, contr'a-visite, consultári etc. cu Dr. Leszai si cu Vodianeru, dara cá aceste visite si consultári sa le fi facutu pentru cá sa remána románii in passivitate si in interesulu bisericeii nóstre séu ca prin ostenelele si meritele d-loru ni-amu fi reparatu turnulu la biserica acést'a nu e adeveratu, si corespondintele din „Kelet“ gresiescu si e de presusu ca gresiescu cu voi'a cându se impedece de turnulu bisericeii nóstre pentru banii cari nu i-a capetatu ungarii, cari cu mascatulu „Szászvárosi“ dimpreuna a alesu pre Vodianeru.

Románii din acestu cercu de alegere nu au luatu parte la alegere in urm'a conclusului conferintiei nationale (!) din Belgradu; iéra de cum-va unii s'au folositu de acést'a passivitate intr'alta directiune, acést'a nu a facut'o in interesulu bisericeii nóstre, ci din contra biserica nóstra are dauna mare din aceste faime, pentru ca poporulu nu voiescu a contribuí cum a promis, trairdu in aceea ralacire ca turnulu nostru — dupa spuselu ungariloru — s'a reparatu cu banii lui Vodianeru.

Comitetulu bisericeii e silitu acum a urdí procesu asupr'a acelor'a cari au promis ajutoriu si acum lu denéga; acesta procedere silita a comitetului aduce multe neplaceri si multe stricaciuni bisericeii.

Cumca la alegerea lui Vodianeru a ajotatu si banii e lucru constatatu, pentru ca reprezentantele acestuia avocatulu Rainai prin scriitoriulu seu Szolnitzki a împártitu mai multoru alegatori románi din Pricasu câte 2, 5, 10 fl. precum erá si alegatoriulu, numai cá sa duca tiedul'a la urna pre care tiedula erá scrisu numele Vodianeru si Scholler pâna cându erá sa-lu bata Pricasenii, si o si patia deca nu o luá de tempuriu la sanetós'a; acum a facutu Pricasenii aretare la magistrata pentru ca a voitu ai corumpe cu bani, cercetarea curge asiá cum mergu tóte lucrurile pre la noi, adeca cam incetu.

Vedi dle „Szászvárosi“ asiá a-ti alesu dvóstra ungarii pre Vodianeru, si acum ve impedece de biserica nóstra, care nu are nici unu amestecu cu politic'a dvóstra cea sióda.

Ve rogámu dara pre viitoriu dati-ne pace, si nu mai scutura-ti de turnulu bisericeii nóstre, sa nu ve cada pre capu; destula stricaciune ne a-ti facutu cu faimele respándite intre poporulu nostru, suntemu datori a plati o mie de fiorini si pâna acum nu amu potutu aduná nici dóue sute fiorini; pâna vomu incassá bani prin procese neplacute membri comitetului parochiale suntu siliti a dá din bozonariulu loru spre a-si implini obligatiunea data facia cu maestrulu Iosefu Richter, care pâna acum a primitu 700 fl.

Aceste suntu fruptele alegerei lui Vodianeru si a faimeloru respándite din partea ungariloru, cari au alesu pre Vodianeru si s'au insielatu in acceptárele loru.

Dr. A. T i n c a
presiedintele comitetului
parochialu.

Bintintiu, 20 Decembre 1872.

Domnule redactoru! Me rogu sa aveti bunatate de a dá locu in pretiuit'a fôia ce redigeti, urmatórelorui intemplári, din care sa se convinga publiculu cum se aplica in comitatulu Unedórei constitutiunea.

In 27 Decembre 1872 st. n. venindu dlu solgabireu K e r e s z t e s Sándor, cerculu Geoagiului de josu, in comun'a nóstra Bintintiu spre alegerea antistelui comunale, a juratiloru etc. numai decátu pre la 10 óre dupa ce s'au adunatu poporulu, cea mai mare parte románi si vre-o 6 arendasi magiari, ca nu suntu mai multi, incepú in limb'a magiara a spune ca pentru ce au venitu in comuna. Firesce ca l'au priceputu numai cei vr'o 6 magiari, si in fine inse au inceputu a vorbi si romanesce, cáci Pamu auditu dicendu: „no vómeniloru amu eslu aici afara cá sa facemu alegere astadi de biro, kisbiro si jurati, asiá eu voi denumi o comisiune, care impreuna cu mine sa ne sfatuimu pre cine sa punemu la candidatiá“. Luându solgabireulu pre cei 4 membri, 2 magiari si 2 románi au intratu cu densii intr'o casa deosebita si atát'a s'au totu intielesu cu densii, incátu bietii románi asudase insirându pre toti locuitorii dearendulu din comuna, cá dóra va primi pre cine-va in list'a candidatiloru impreuna cu cei 2 magiari pre cari curendu iau fostu denumitu solgabireulu. Tristu lucru ca tóta incercarea celor 2 membri románi din comisiune au fostu zadarnica pentru poporulu románu, de óre-ce solgabireulu nu au voitu sa primésca pre nimenea románu in list'a candidatiloru.

Vediendu in fine solgabireulu, ca pre poporulu románu nu-lu póte amagi, la propunerea unui membru magiaru din comisiune au alesu si pre unu románu, care románu au mai fostu antiste comunale si a fostu remasu datoriu cu vre-o câte-va sute de fl. din contributiune, care suma au platit'o comun'a pentru densulu, si apoi acest'a sa suplínésca numerulu de alu treilea candidat fatia cu cei 2 magiari pusi in candidatiune. Sermane poporule románu! ce ai de a face acum'a? Pre la 4 óre dupa amédi s'a inceputu alegerea antistelui comunale. O parte din poporulu románu s'au otaritu cá sa candideze si sa dee vótorile la románu, macaru ca iau mai arsu inca odata, o parte n'au votatu de feliu, cei mai multi s'au si departatu. — Ce se vedi, candidat'au au duratu pâna pre la 7 óre sér'a.

Fiindu si parochulu nostru localu I. B o t e a n u alesu cá membru de incredere la conscrierea vótoriloru, magiarii alergau in tóte pártile tramitiendu dupa toti evreii din comuna, pre unii iau sculatu din patu cá sa vina si sa dee vótorile la candidatulu magiaru B e r é v o y László. Observandu acésta ilegalitate parochulu I. B cá membru de incredere au disu: Me rogu domniloru sa inceleze odata aceste negociári! ce alegere e acést'a? Ce dreptate? Atunci solgabireu fiindu tempulu inaintatu pre la 7 óre sér'a incheiá protocolulu candidatiunei; dicendu cátra poporu cá sa mérga acasa; pentru ca acum s'a ispravitu candidatiunea si nu se mai face alta candidatiune si rezultatulu 'lu va spune diminéti'a. Resultatulu, ce se vedi, románulu au capetatu 16 vótori, B e r é v o y László 15 si Grászik Jóséf 4.

Cu tóte ca majoritatea vótoriloru au capetatu románulu, diminéti'a pre la 8 óre fiindu magiarii si evreii toti in cas'a alegerei de fatia, si din partea romániloru numai chiaru 4 ómeni, provóca pre ómeni basandu-se pre §. 82 din legea comunala solgabireu, ca de óre-ce majoritatea vótoriloru nu au intrunit'o nici unulu dintre candidati, si asiá se face alta alegere între B e r é v o y László si Petru Stefanescu. Cu acestea se si incepú a dóra alegere, dintre cei patru románi 2 plecara in comuna spre a aduce ómeni la darea vótoriloru, parochulu I. B. si judele fostu au remasu ací. Magiarii si evreii intr'una patrariu de óra detera cu totii vótorile la candidatulu magiaru B e r é v o y László. Románii sosira mai târdiu, si asiá intrandu unulu dupa altulu in cas'a de votisare, detera votulu la candidatulu románu.

Solgabireulu vediendu ca poporulu románu da vótorile la candidatulu románu, au inceputu a desmentá pre ómeni, dicendu; ca cine dá votulu la Petru S t e f a n e s c u sa fia respundietoriu pentru densulu decá va remané iéra datoriu cu contributiunea.

In numele poporului adunatu se sculá parochulu I. B. si facú cátra solgabireu unele întrebári

ca pentru ce au pusu astfelu de ómeni in candidatiune si ca §. 82. din legea comunale nu are intielesulu acel'a pre care 'lu esplica d. solgabireu si decá se face alta alegere sa binevoiesca a primi alti individi in candidatiune pre cari i postesce si i recomanda poporulu întregu.

Solgabireulu incepú cu larma asopr'a parochulu ba 'lu amenintiá ca decá va mai cutediá a vorbi ce-va lu va si inchide. In furi'a sea vediendu ca poporulu alege pre omulu loru, si cá nu cum-va sa reiésa iéra cu majoritatea vótoriloru incheia protocolulu de alegere ne mai primindu pre nimenea dintre románi cá sa voteze, spanendu ca au trecut 1/2 la 10 óre si nu mai este iertatu nimenui a intrá in casa. — Firesce ca decá pre románi nu iau mai lasatu sa voteze au reesitu jude B e r é v o y László din G e l m a r u, si asiá noi nu avemu acum antiste comunale in loco, ci in G e l m a r u, cu tóte ca legea prescrie ca antistele trebuie sa aiba domiciliulu in comun'a unde e alesu.

Deocamdata me marginescu pre lánge atát'a, cá sa se constatéde si inaintea publiculu románu, ca cum aplica solgabireale prin comitate legea, ca cum voru uni secui si magiari a practisá fratieta-te si cum se persecuta poporulu románu nevino-vatu si in fine cum iubescu secuii pre románi.

Remánu alu d-vóstre stimatoriu.

U n u m a r t o r u.

A p a V i n e r e i, 2 Ianuariu 1873. st. n.

Domnule redactoru! Cu placere vinu a comunicá o impregiuráre momentósa si de mare progresu pentru románi, cáci in fapta fondulu scolaru a comunitatei Vinerea esista, dicu esista primindu epitropi'a bisericésca si scolaru pre lánge cuitantia cele 600 fl. v. a. — pre bas'a ordinat. magistratulu urb. scaun. dlo Orasthia 25 Oct. 1872 nr. 2612 in legatura cu emisulu comitalu dlo 11 Oct. 1872 nr. 244 — destinate dejá spre acestu scopu filantropicu din cass'a alodiala spre administrare cá unu fondu de sine statatoriu.

Dlu'a primirei fu o di de serbatóre rara si plina de bucuria pentru Vinerenii si bravii inainta mergatorii loru cu astfelu de esemple marinimóse, cari se petrecu in present'a pré on. d. protop. alu scaunului Oresthieí Nicolau Popoviciu, care nu-si pregetá a se infatisá in persóna de o parte spre a duce in deplinire acestu actu solemn, iéra de alta parte pentru censurarea ratiotiniului bisericescu.

Parintele protopopu si face dispositiunile necesarie cá capitalulu primitu in suma de 600 fl. v. a. sa se elocuedie pre lánge garantia si ipoteka sigura cu 10% si a se administrá cá fondu de sine statatoriu. Óre acestu fondu scolaru prin ingrigire si manipulare acurata si conscientiósa nu va inflori? si nu va prosperá? mai dubietedi, dle Balomiri, in esistinti'a lui? Nu e de imitatu acestu faptu moralu ce tientesce spre progresare si spre unu venitoriu ferice?

U n u r o m á n u.

Varietáti.

* Civii románi ai universitatei din Clusiu au onóre a invitá pre onorat'a redactiune a „Telegr. Rom.“ la serbarea „preserei anulului nou 1873“, ce va stá din unu concertu impreunatu cu dantiu si se va tiené in 31 Decembre st. v. (12 Ian. 1873 st. n.). Venitulu curatu va servi: „de inceputu la unu fondu pentru o scóla romána de fetitie infiintianda in Clusiu.“ Pretiulu intrárei 1 fl. de persóna. Inceputulu la 7 óre sér'a. (In sal'a otelului „B i a z i n i.“) Clusiu, in 4 Ian. 1873.

In numele comitetului:

P. I s a c u.

NB. Domnii cari voru a conferi binevoiesca a-si adresá epistolele la „Comitetulu arangiatoriu“, cancelari'a in casele parochiali gr. cat. strad'a Cár-buniloru nr. 158.

Bilete se potu schimbá pre lánge aretarea acestei invitatiuni la cancelari'a comitetului in 12 Ian. a. c. dela 10—12 a. pr. iéra sér'a la sala dela 6 óre incependu.

P R O G R A M ' A.

1. Cuventu de deschidere, tienutu de presiedintele comitetului P. Isacu.
2. „Frumseti'a tierei mele“ poesia declamata de autorele ei G. Scridonu.

3. „Auditi acolo“ esecutata de corulu vocale.
4. „Sioldanu vitézulu“ monologu teatralu de Alessandri, reprezentatu de D. Cristea.
5. Disertatiune, rostita de autorele ei J. Torcu.
6. „Proscrisulu de Bolintineanu“ esecutata de corulu vocale.
7. „Sentinel'a romána“ de Alessandri declamata de B. Olteanu.
8. „Mái Tatare“ esecutata de corulu vocale.
9. Cuventu de inchidere de presiedintele.

Urméza dantiulu durádu pâna diminéti'a.

La 12 óre in pausa întregu publiculu presentu va salutá anul nou prin intonarea imnului nationale „Destépta-te romane“.

— (E s p l o a t a r i d e p a d u r i). In districtulu Nasaulu, comunele districtuali au arendatu pádurile din munti la banc'a anglo-ungarica pre 80 de ani sub conditionile urmátórie; 1 ca pádurile sa se manuedie dupá legile forstierice; 2 pentru fia-care júgeru folositu de pádure se solvédie societatea in primii ani câte 47 fl. m. a., ér' mai târdiu si mai multu; 3 societatea se ceobléga a cladi in scurtu tempu un'a cale ferata dela Clusiu la Naseudu, unde sa fia curtea trenului, si de aci la S i c e a v a; 4 pentru, cá sa se póte conto si in favórea nationalitátei, societatei sa nu fia iertatu a aplicá alti lucratori, decátu románi si italieni. Cred-mu, ca Naseudenii nu voru remané ofara din aceea societate de exploatare, ca-ce s'aru cai in seculi, ne fiindu si din ei cátu de multi membri. — „Gaz. Tr.“

ad. Nr. 272/1872.

Concursu.

Pentru veduvi'a parochia Harséni, in protopresbiteratulu gr. or. I alu Fagarasiulu se escrie prin acést'a concursu, cu terminu pâna la 31 Ianuariu 1873 a. c.

Numi'a parochia consta din 76 familii, cu 388 suflete; emolumentele suntu câte o ferdela ovesu, si câte o di de claca de fia-care familia; cum si venitorile stolare indatinat dele crestini.

Doritorii de a ocupá acésta parochia au sa fia teologi abs. de confessiunea gr. or.; si concursurile sele — in sensulu Statutulu organicu providite cu documentele necesarie bine instruate, voru avé a le asterne subscrisului, pâna la terminulu susu aretatu.

Fagarasiu, 14/26 Decembre 1872.

P e t r u P o p e s c u,
Protop.

Cu intelegerea comitetulu parochialu.
(2—3)

Concursu.

Stationea parochiale de a III-a clasa din comun'a Mercurea este vacanta, pentru reintregirea ei se publica concursu pâna in 15 Ianuariu 1873.

De parochia acést'a suntu impreunate urmátórele emolumente:

- a) 300 fl. v. a. solviti de cass'a comunale.
- b) usitatele venite stolare dela 140 familie. —

Doritorii de a ocupa acésta parochia, au sa-si inainteze cererile lor, instruate conformu Stat. org., — subsemnatulu scaunu protopopescu pâna la terminulu prefriptu.

Mercurea, in 15 Decembre 1872.

In contielegere cu comit. parochialu.

Scaun. prot. gr. or. alu tractulu Mercurea.

I o a n u D r o e u,
adm. prot.

(2—3)

Edictu.

An'a, Ioanu Comanicu Rafirie, de rel. gr. or. soti'a legitima a lui Mateiu Sebesianu de rel. gr. cat. din Veneti'a inf. in district. Fagarasiulu, carea de unu ann si 6 luni, au parasitu cu necredintia pre barbatulu — nesciindu-se locul aflári ei; se provóca prin acést'a, cá in terminu de unu ann dela datulu de fatia, sa se presenteze inaintea forulu matrimoniale subscrisu in persóna; cáci: la din contra, procesulu incaminatu de susu-numitulu ei barbatu, se va otári si in absentia ei, pre bas'a SŞ. canóne. —

Fagarasiu 18/30 Octobre 1872.

Forulu matrimonialu gr. or. alu tractulu protopresbiterala alu Fagarasiulu I.

(2—3)